

Notícies

Resum de les reunions del Consell Directiu del 25 de juny i del 16 de juliol de 1997

El Departament de Medi Ambient ha confirmat la seva subvenció poder tirar endavant el projecte *Estratègia catalana per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica*. Joandomènec Ros en serà el responsable científic i la ICHN es farà càrrec de la Secretaria d'aquest projecte. Aquest treball s'ha d'haver acabat el desembre del 1998. L'àrea de medi ambient del Consell Comarcal del Bages, ha demanat a la delegació del Bages de la ICHN, que la nostra institució faci el paper d'assessor en totes aquelles qüestions que fan referència al medi natural. Entre tots els assistents es discuteix quina pot ser la figura més adient per portar a terme aquesta tasca, ja que es creu convenient que la ICHN pugui aportar la seva opinió en aquest Consell Comarcal.

S'ha enviat al Grup Mineralògic Català tota la informació necessària per tal que puguin ser entitat adherida a la ICHN. També s'informa que la Societat de Ciències Naturals de la Conca de Barberà va aprovar ser entitat adherida de la ICHN, si bé la comunicació oficial encara no ha arribat.

El president informa que el proper mes de setembre es farà una reunió amb els antics presidents i secretaris de la ICHN, per parlar dels actes del centenari de l'entitat.

Presentació del Pla d'espais d'interès natural

El passat dilluns 16 de juny, va tenir lloc al Departament de Medi Ambient la presentació de la publicació del *Pla d'espais d'interès natural*. En aquest acte el nostre consoci Josep Maria Camarasa va fer una interessant conferència sobre la contribució que el *Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans* va representar en l'elaboració del PEIN.

El text d'aquesta conferència el podeu trobar a la següent adreça d'Internet: <http://www.gencat.es/mediamb/pn/confer.htm>

Tot seguit es va presentar l'Estratègia de desplegament de la planificació del PEIN, proposta aquesta que, sense cap

sorpresa destacable, segueix la línia de treball duta a terme d'ençà l'aprovació del PEIN.

Tot i que el PEIN va ser aprovat l'any 1992, la qualitat de la publicació que s'ha presentat, especialment remarcable en el seu apartat cartogràfic, compensa el temps que ha calgut esperar. Tots els que treballen amb els espais del PEIN, tenen ara a la seva disposició i, en un sol document, tota la informació necessària.

El Departament de Medi Ambient ha fet arribar a la ICHN un exemplar d'aquesta publicació, el qual resta a la secretaria de la ICHN a disposició de tots els interessats.

Reunió de les societats d'història natural dels Països Catalans

El passat divendres 20 de juny va tenir lloc, a la seu de la ICHN, una reunió per debatre la situació en què es troben les societats d'història natural en les terres de parla catalana. En aquesta primera reunió de contacte, hi varen assistir representants de la ICHN, de la Secció d'Història Natural de l'Institut d'Estudis del Baix Cinca, de la Societat d'Història Natural de les Balears i diverses persones de València i Alacant.

Així mateix es va fer un resum de les activitats que cada societat està duent a terme i de les diverses iniciatives que en relació amb temes naturalístics s'estan realitzant a les diferents comunitats autònomes. Les nombroses i interessants iniciatives existents, es veuen, però, esmorteïdes per la manipulació política que s'està fent de totes les qüestions relacionades amb la llengua i

la cultura catalanes, especialment al País Valencià, on la situació és força desencoratjadora.

Com a conclusió de la reunió, es va elaborar una proposta d'activitats en les quals es podria treballar de manera conjunta (seminaris de gestió ambiental; publicació sobre els espais naturals; conferències i cursos; suport a projectes, etc.) i es va acordar mantenir aquestes contactes de manera regular.

A les pàgines del NOTÍCIES DE LA INSTITUCIÓ s'intentarà reflectir aquest esperit de col·laboració, i, a partir d'aquest número, es procurarà que inclogui informacions sobre les diferents iniciatives naturalístiques que s'estan duent a terme als països de parla i cultura catalanes.

Els espais objecte de protecció en el Pla Territorial Metropolità de Barcelona

Com a resultat de diversos contactes entre l'equip redactor del Pla Territorial Metropolità de Barcelona i la ICHN, especialment en tot allò que fa referència als espais naturals, han estat rebuts diversos documents relacionats amb la proposta del PTMB en relació amb els espais objecte de protecció.

Un grup de treball compost per vuit membres del Consell Directiu de la ICHN s'ha encarregat de l'estudi de la proposta presentada i de fer arribar la seva opinió a l'equip redactor del PTMB.

En els documents analitzats sembla haver-hi un interès per superar la

Novetats bibliogràfiques

ALCOVER, Josep Antoni; BALLESTEROS, Enric; FORNÓS, Joan J. (1993). *Història natural de l'arxipèlag de Cabrera*. Palma de Mallorca: Moll.

CARCELLER, Fernando; CHACÓN, Guillem; IGLESIAS, Víctor (1996). *El medi natural de la conca del Besòs*. Barcelona: Centre Català d'Ornitologia.

MARTÍNEZ TABERNER, Antoni; MAYOL I SERRA, Joan (1995). *S'albufera de Mallorca*. Palma de Mallorca: (Monografies de la Societat d'Història Natural de les Balears; 4).

PONS, Guillem X.; PALMER, Miquel (1996). *Fauna endèmica de les illes Balears*. Palma de Mallorca.

Exposició

Del 19 de setembre al 31 de desembre de 1997, el Museu de Geologia presenta l'exposició *Les nostres roques: una visió insòlita*, que pretén oferir una faceta de les roques desconeguda pels no iniciats en els estudis petrogràfics.

Paral·lelament a l'exposició, es realitzaran activitats complementàries, com ara un curs d'introducció al coneixement de les roques i la presentació, a les escoles, del programa Geos. En aquestes activitats col·labora l'Institut Municipal de Parcs i Jardins, que ofereix la utilització de l'hivernacle del Parc de la Ciutadella.

Si en voleu més informació, podeu trucar al Museu de Geologia (Ajuntament de Barcelona), 93 - 319 68 95.

tendència de molts plans territorials de definir solament «illes» naturals (reserves, parcs, etc.), i dirigir els esforços de l'equip redactor cap a la definició d'un model d'ordenació territorial on el conjunt dels espais naturals es considerin com un sistema capaç d'estructurar el territori al mateix nivell que el sistema urbà i el sistema d'infraestructures i comunicacions.

La majoria de les consideracions presentades per la ICHN van en la direcció de contribuir a la millora de la coherència interna de la proposta, i evitar que, la proposta s'acabi convertint en la suma

d'un nombre, més o menys elevat, d'espais a protegir però sense cap articulació amb el seu entorn.

Cal definir de manera precisa el Sistema d'espais lliures i naturals, la xarxa ecològica de la regió metropolitana, que constitueixi un sistema territorial integrat, que agrupi els espais objecte de protecció, i els relacioni entre ells, amb la resta del territori i amb els altres sistemes territorials. Aquesta podria ser una de les aportacions més innovadores i importants del PTMB en el camp de l'ordenació del territori i la conservació del medi natural del seu àmbit.

Jornades sobre les xarxes ecològiques i la conservació de la diversitat biològica i paisatgística a Catalunya

Conjuntament amb la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA), la Societat Catalana de Biologia (SCB), la Societat Catalana d'Estudis Jurídics (SCEJ), la Societat Catalana de Geografia (SCG) i la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT), la ICHN està treballant en l'organització d'unes jornades sobre les xarxes ecològiques i la conservació de la diversitat biològica i paisatgística a Catalunya.

Aquestes jornades, que es duran a terme a mitjan mes de desembre de 1997 a la seu de

l'IEC, tenen per objectiu impulsar la relació i l'intercanvi d'idees entre els membres de les diferents societats filials de l'IEC. Aprofitant un tema d'interès comú, es vol instituir un debat interdisciplinari que contribueixi a l'establiment d'un diàleg continuat entre les diferents societats i a l'aportació d'uns criteris comuns i complementaris sobre el tema escollit, les connexions ecològiques i paisatgístiques en aquesta primera ocasió.

Quan es disposi del programa definitiu, serà tramès a tots els membres de la ICHN.

Iniciatives internacionals: biodiversitat

Codi europeu per a la costa

Amb l'objectiu de vetllar per l'execució de les previsions de l'Estratègia paneuropea per a la diversitat biològica i paisatgística, es va establir un pla d'acció per al període 1996-2000. Aquest pla fixa onze àmbits d'acció diferents, el cinquè dels quals està destinat als ecosistemes marins i costaners.

En l'objectiu 5.1 es determina la necessitat d'elaborar un codi de conducta que estableixi recomanacions clares i normes de bones pràctiques per a les autoritats i els usuaris de la costa, i contribuir, d'aquesta manera, a l'assoliment d'un model desenvolupament sostenible per a la zona costanera.

La proposta de Codi europeu per a la costa havia estat elaborada ja l'any 1993 per la Unió Europea per a la Conservació de la Costa (European Union for Coastal Conservation -EUCC-), per la qual cosa no ha d'estranyar que sigui aquesta

organització la que s'hagi encarregat d'elaborar-lo.

El mes de juny d'enguany ha estat presentat el primer esborrany d'aquest Codi, el qual presenta tot un seguit de directrius en relació amb l'agricultura, l'energia, els boscos, la indústria, el transport, la gestió de l'aigua, etc. També s'ha iniciat un torn de consultes amb l'objectiu de conèixer l'opinió dels diferents sectors sobre el Codi i incloure-hi les modificacions que calgui.

S'ha programat una sessió específica per a tractar el Codi europeu per a la Costa durant el seminari internacional «Deltas and lowlands: their sustainability and conservation» que s'organitzarà al delta de l'Ebre del 3 al 5 d'octubre d'enguany, i en el qual la ICHN hi col·labora en l'organització.

Podeu consultar el primer esborrany d'aquest Codi, a la Secretaria de la Institució.

Comissió de recursos genètics per a l'alimentació i l'agricultura

La Comissió de Recursos Genètics per a l'Alimentació i l'Agricultura (CRGAA) va celebrar la seva setena reunió a la seu de la FAO, a Roma, del 15 al 23 de maig de 1997. Un dels objectius d'aquesta reunió era continuar els treballs de revisió del Compromís internacional sobre els recursos fitogenètics, d'acord amb les previsions del Conveni sobre la diversitat biològica.

Tant la Comissió com el Compromís internacional, formen part de l'anomenat Sistema mundial

per a la conservació i ús dels recursos fitogenètics per a l'alimentació i l'agricultura de la FAO. Altres elements del Sistema mundial són: Codi de conducta per a la recollida i transferència de germoplasma vegetal; Sistema d'informació i alerta sobre els recursos fitogenètics en el món; Pla d'Acció Mundial sobre els Recursos Fitogenètics; xarxa de col·leccions *ex situ*; etc.

Memòries dels cursos naturalistes

Flora i vegetació del delta de l'Ebre

Els dies 14 i 15 de juny de 1997 va tenir lloc el curs *Flora i vegetació del delta de l'Ebre*, que va constar de dues parts: una introducció teòrica al medi físic del delta i com condiciona els diferents tipus de vegetació que hi trobem (matí del dissabte), i un reconeixement al camp de les espècies vegetals més representatives de cada ambient (tarda del dissabte i tot el diumenge). Així, durant el cap de setmana es van visitar els ambients dunars i salins (platja de la Marquesa i zona del Garxal), on es van veure

les comunitats vegetals psammòfila i halòfila; la vora del riu, per al reconeixement de la poca vegetació de ribera que encara queda al Delta (illa de Gràcia); les llacunes litorals (l'Encanyissada), canals, arrossars i ullals de Baltasar per a la vegetació palustre i aquàtica continental.

Durant el curs es va poder gaudir de dos dies de molt bon temps, per la qual cosa les sortides de camp van ser molt profitoses.

Recull de legislació

Bosc

Ordre del 10 de juny de 1997, per la qual s'estableix el període mitjà de producció de les principals espècies forestals de Catalunya (DOGC núm. 2419, del 25 de juny de 1997)

Caça i pesca

Ordre del 4 de juny de 1997, per la qual es fixen els períodes hàbils de caça i les vedes especials per a la temporada 1997-98 a tot el territori de Catalunya (DOGC núm. 2414 del 17 de juny de 1997)

Ordre del 10 de juny, per la qual es reglamenta la pesca del cargol punxenc amb rastell de cadenes al litoral català (DOGC núm. 2419, del 25 de juny de 1997)

Ordre del 20 de juny de 1997, per la qual es limita la utilització de catúfols, nanses i cargoleres a la zona del delta de l'Ebre per a l'any 1997 (DOGC núm. 2428, del 8 de juliol de 1997)

Espais protegits

Ordre del 10 de juny de 1997, de modificació de l'Ordre de 16 d'abril de 1997, per la qual es regula l'activitat d'immersió en apnea a l'àrea protegida de les illes Medes (DOGC núm. 2414 del 17 de juny de 1997)

Ordre del 10 de juny de 1997, per la qual es declara refugi de fauna salvatge la finca Mas de Nebot, al terme municipal de l'Albiol (DOGC núm. 2419, del 25 de juny de 1997)

Ordre de l'11 de juny de 1997, per la qual es declara refugi de fauna salvatge la finca Prats, al terme municipal de Tivissa (DOGC núm. 2419, del 25 de juny de 1997)

Ordre de l'11 de juny de 1997, per la qual es declara refugi de fauna salvatge la finca La Vall, el terme municipal d'Argentera (DOGC núm. 2419, del 25 de juny de 1997)

Decret 151/1997, del 10 de juny, de modificació del Decret 353/1983, de 15 de juliol, de declaració del parc natural del Cadí-Moixeró (DOGC núm. 2421 del 27 de juny de 1997)

Resolució del 12 de juny de 1997, per la qual s'aprova inicialment el Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge dels cingles de Bertí, als termes municipals de Sant Quirze Safaja, Bigues i Riells i Sant Feliu de Codines (DOGC núm. 2425, del 3 de juliol de 1997)

Espècies en perill d'extinció

Segons l'edició de 1996 de la Llista Roja de la UICN, el 25% de les espècies de mamífers i l'11% de les espècies d'ocells es troben en perill d'extinció. En conjunt hi ha 5.205 espècies amenaçades de la fauna mundial, però s'ha de recordar que aquesta llista solament ha avaluat un 10 % de l'1,7 milions d'espècies animals existents, per la qual cosa el nombre d'espècies amenaçades actualment pot ser de diverses desenes de milers.

Agenda

Sessions científiques de la Institució

El títol genèric per a les sessions científiques del curs 1997-1998 serà «Impactes ambientals a Catalunya». Tot i que encara no podem donar-vos-en més dades, el calendari previst serà el següent:

1. L'impacte de les activitats extractives. Súria i Cardona.
2. L'impacte de la xarxa viària. L'eix transversal.
3. L'impacte dels embassaments. El riu Ebre.
4. L'impacte del lleure a l'alta muntanya. Arinsal.
5. Modificació de la dinàmica costanera. Del Besòs al Francolí.
6. L'impacte de l'explotació forestal. Els plans de gestió.
7. L'agricultura intensiva. Els hivernacles.
8. Els parcs eòlics.

Seminari internacional sobre deltes

La ICHN participa en l'organització del seminari internacional «Deltas and coastal lowlands: their sustainability and conservation. The example of the Ebre Delta» que tindrà lloc a Deltebre del 2 al 5 d'octubre d'enguany. En aquest seminari està previst alternar les sortides de camp per analitzar els problemes in situ, amb un conjunt de conferències i debats per desenvolupar els conceptes presentats i les opcions de gestió. Els principals temes a tractar seran els següents:

- 2 d'octubre
Presentació del seminari i conferència d'obertura.
- 3 d'octubre
Gestió integrada de l'aigua i dels sediments.
- 4 d'octubre
Problemes de la costa i opcions de gestió.
- 5 d'octubre
Conservació i gestió de la diversitat biològica: hàbitats i espècies.

Podeu sol·licitar el programa definitiu, a la Secretaria de la ICHN.

Jornada sobre energies eòliques

La ICHN està col·laborant amb l'Associació d'Enginyers Industrials de Catalunya i amb l'Institut Català d'Energia, en l'organització d'una jornada tècnica sobre els parcs eòlics, la qual possiblement es durà a terme possiblement el 5 de novembre. En aquesta jornada es preveu presentar el Pla de parcs eòlics de Catalunya i obrir un diàleg entre tots els agents implicats (promotors, administració, científics i tècnics, ecologistes, etc.).

Actes de 90è aniversari de l'IEC

Dilluns, 27 d'octubre de 1997
IEC. 17 h. ICHN-SCB, debat a càrrec dels senyors Juan Luís Arsuaga, Eudald Carbonell i José M. Bermúdez de Castro, **Atapuerca**.

Divendres, 28 de novembre de 1997
IEC. 19 h. SCOT-SCG-ICHN, conferència a càrrec de Yvette Barbaza, **Paisatge i turisme**.

Activitats de la Delegació del Bages de la ICHN

Dissabte, 11 d'octubre de 1997
Santpedor. 16 h. Presentació de la *Guia dels espais naturals del Bages*

Recordeu

Horari d'atenció als socis de la ICHN

Dilluns i dimecres, de 16 h a 20 h
Dimarts, dijous i divendres, de 9 h a 13 h

Adreça electrònica: ichn@iec.es

Comitè de Redacció:

Antoni Sánchez

Col·laboradors:

Albert Bertolero, Josep Germain, Joaquim M. Nogués i Antoni Sánchez

Activitats d'interès d'altres entitats naturalistes dels Països Catalans

El Butlletí del medi natural del Baix Cinca *El Moixó*, anuncia un encontre pruridisciplinar dedicat al sistema ibèric: *l'encuentro de estudios sobre la cordillera Ibérica* que es durà a terme a Tarazona del 10 al 13 de setembre.

Així mateix, els dies 9 i 10 de setembre hi haurà unes jornades d'anellament organitzades per l'Estació Ornitològica del Baix Cinca (EOBC).

Podeu demanar més informació a:

El moixó. EOBC
Mas Moixons
50170 Mequinensa

<http://www.readyssoft.es/mequinensa/moixo>

fundada el 1899

ICHN
Institut Català
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 932 701 652
Fax 932 701 180

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B-39829-1995